

Josef Podpěra :

Zašlé vzpomínky.

Nádherná květena ve středním Pojizeří, kolem města Mladé Boleslavi, na úpatí Bezděze, v údolí Bělé pod Bezdězem lákala vždy studenty gymnasia mladoboleslavského. Botanický výzkum nalezl již za periody Opizovské horlivé pracovníky a v té době pracovali v kraji, k jehož prozkoumání podali základy, zvláště ANT. FIERLINGER, lékárník v Sobotce, otec pozdějšího předsedy Vlasteneckého musejního spolku v Olomouci prof. FIERLINGRA a děd dnešního čl. vyslance ve Vídni ZD. FIERLINGRA, Dr. JAKUB HIMMER, lékař v Ml. Boleslavi, JOS. HIPPELLI, setník na odpočinku v Bělé p. B., Dr. FERD. LAUFBERGER, lékař v Turnově, jehož vnukem jest MUDr. VILÉM LAUFBERGER, řádný profesor obecné a pokusné patologie lékařské fakulty Masarykovy university v Brně, Dr. EMANUEL PURKYNĚ, profesor na lesnické škole v Bělé p. B., VÁCLAV SEKERA, lékárník v Mnichově Hradišti, JOSEF ŠOUTA, lesník v Hvězdově u Mimoně, P. OTTO ŠTIKA, profesor piar. gymnasia v Ml. Boleslavi, který byl později do roku 1885 ředitelem něm. obec. gymnasia v Kyjově, kde zemřel 29. června 1900, FRANT. VŠETEČKA, lékárník v Nymburce, FR. WURM, profesor gymnasia v České Lípě, ZOUPLNA, studující gymnasia v Ml. Boleslavi a mnozí jiní. Nálezy jejich našli zhodnocení v klasickém Prodromu Čelakovského a nová generace šla po stopách předchůdců a snažila se doplniti to, co posud nebylo prozkoumáno. Zvláště mnoho se pracovalo za dob, kdy v Mladé Boleslavi působili nadšení učitelé přírodních věd, jakými byli FR. HOFMANN a Dr. HYNEK KONVALINKA. Mezi při-

spívateli Resultátů Čelakovského nalézáme jména horlivých adeptů „scientiae amabilis, jako FAUSTUS, PAVLOUSEK, A. ŽÁRA a j., kteří konali drobnou práci floristickou a upozornili na mnohou zajímavou lokalitu, takže mohl HOFMANN vydati lokální květenu okresu mladoboleslavského v programech českého gymnasia. Studovali jsme s VILHELMEM na téměř gymnasiu aniž jsme se však osobně znali. Byl jsem v dobách studií horlivým asistentem Dra H. KONVALINKY, pomocníkem při jeho pracech v kabinetě a s dnešním ředitelem Zemské banky JUDrem JOS. MILEREM (z Jizerního Vtelna) a s ministerským radou při zahrani. ministerstvu JOS. LEJHANCEM (z Přelouče), horlivým floristou. Našli jsme mnoho nových zajímavých nalezišť v Pojizeří. Teprve po maturitě setkal jsem se s VILHELMEM, o dvě léta mne starším, a od něho jsem se dověděl, že studuje přírodopis na Karlově universitě, kam se přes odpor rodičů i učitelů nesly mé snahy. Prožil jsem prázdniny r. 1897 v Mladé Boleslavi a konal jsem společně s VILHELMEM exkurse do okolí. Zvláště zajímavá byla exkurse do údolí Běly u Řečkova (mezi Bakovem a Bělou pod Bezdězem), kde znal jsem lokalitu nádherné sibiřské slatinné a rašelinné rostliny složnokvěté *Ligularia sibirica* CASS., na níž jsem sám VILHELM vedl. Na loučce, kde u potoka rostla popelivka, našel VILHELM tehdy abnormní květy tolie bahenní (*Parnassia palustris*), které daly podnět k jeho první morfologické práci. Šel jsem na universitu s nadšením a byl jsem velmi rád, že našel jsem ve Vilhelmovi přítele, který mne uvedl a pomáhal radou i skutkem. Zvláště horlivě jsme pracovali v Klubu přírodovědeckém, který byl naším střediskem. V Klubu přírodovědeckém setkáváme se s VILHELMEM již na valné hromadě dne 14. března r. 1897, kdy zvolen byl do kontrolující komise. Přibývajíc počet posluchačů — bylť VILHELM v prvním roce, který znamenal vrůst posluchačů, já v druhém (přibližně 20 v každém roce) — touha po vlastním uplatnění vedla na valné hromadě ku „hnutí“ mezi studentstvem, které si přálo větší zastoupení ve výboru Klubu. Přispívalo k tomu i menší nadšení

„starých“ pánů, kteří neměli času choditi do všech schůzí klubovních a sekčních a tím jaksi nebyli v kontaktu s mladší bouřlivou generací. Na valné hromadě dne 24. dubna 1899 proráží kandidátka mladých, předsedou Klubu se stává FRANT. SLAVÍK, tehdy asistent mineralogického ústavu, jednatelem KAREL TOCL, asistent botanického oddělení Musea král. českého, pokladníkem JAN VILHELM, kdežto já byl zvolen do kontrolující komise. Jako funkcionář spolkový získal si VILHELM svým důstojným vystupováním, přátelskými radami a ochotou, s jakou dovedl vyslechnouti mladé adepty přírodních věd, velké důvěry a vážnosti mezi posluchači přírodních věd. Dovedl si získati známosti a proniknutí do společenských a fakultních záhad, které nám mladým byly s počátku méně pochopitelné. Již roku 1897, dne 11. listopadu, založena byla botanická sekce Klubu a na první schůzi bylo usneseno: „aby sekce, jsouc si vědoma důležitého cíle moderní vědecké systematiky, nikterak pro ni nezanedbávala anatomie, fysiologie a biologie rostlinné“. Byly to doby kvasu, nadšení a horlivé práce. Snad tohoto nadšení bylo někdy více, než se někde líbilo, snad někde se chtělo více, než na co stačily síly, snad se také někde narázilo, než mládí neznalo překážek a dralo se v před. Vy-
dávaly se za účinné pomoci přítele studentstva E. BINDRA, kustoda Klubu a studentů, rozmanité sbírky, jako „České ostrice“, „České mechy“, prodávaly se sušené rostliny, aby se získaly peníze ve prospěch exkursí. Do Prahy byl v té době přeložen z Lysé n. L. horlivý a nadšený florista, učitel měšť. školy JOS. ROHLENA a v botanické sekci ku platnosti přichází KAREL DOMIN. Tak plynula léta v horlivé práci a v přátelském snažení. Byly pořádány i přátelské večírky u příležitosti rozmanitých oslav a k nim VILHELM vždy přispěl svým pochopením pro humor. Zvláště v paměti mi zůstala oslava narozenin asistenta K. TOCLA v r. 1898, kdy oslavenec vyznamenán byl diplomem, k němuž jsem dodal text a výkres přítel VILHELM. Konali jsme s VILHELMEM četné exkurse a účastnili jsme se všech exkursí, které byly jako universitní exkurse podnikány. Zvláště v dobré pa-

měti naší zůstaly nám exkurse na jihočeská Blata, do Moravského Krasu ve dnech 24.—25. června 1898 a na rašeliný borkovická u Veselí n. Luž. ve dnech 10. a 11. června 1899, při nichž vedle vědeckých poznatků zažili jsme četné příhody humoristické. Našich „podniků“ účastnil se rád náš rádce, přítel a učitel v praktikách botanických, Dr. BOH. NĚMEC, tehdy asistent profesora ČELAKOVSKÉHO, který žádnou zábavu nezkažil a když bylo zle, dovedl nás z louže vytáhnouti. Byl mezi studentstvem velmi oblíben a pouze jistý diplomatický takt, v těchto dobách tolik nutný, nutil ho, by se spolkově příliš neexponoval. Našli jsme pochopení pro svoje práce, jak u profesora ČELAKOVSKÉHO, kterému se líbil VILHELMŮV sklon ku studiu anamorfos, tak i u profesora VELENOVSKÉHO, který tehdy dovedl nás nadchnouti ku studiu mechů a květeny poloostrova Balkánského. Nadšení naše ku studiu mechů vedlo nás k tomu, že jsme si dali zapsati r. 1898 společně se sl. Baborovou přednášky, které měl jako 3hodinové kollegium s praktickým o játrovkách profesor německé university, vynikající bryolog a hepaticolog, profesor V. SCHIFFNER. Začínal na Šmíchově, ve staré botanické zahradě, v 7 hod. ráno; já bydlel na Král. Vinohradech na Slezské třídě proti tržnici, Vilhelm na Václavském náměstí; vždy jsme však přesně očekávali svého německého učitele, který měl tehdy tři německé a tři české posluchače a s nezměrnou důkladností nás uváděl ve znalost morfologie játrovek. Prof. V. SCHIFFNER, rodák z České Lípy (* 1862), dnes univ. profesor na odpočinku ve Vídni, byl tehdy docentem a asistentem prof. R. Wettsteina. Nosil předlouhé vousy, které zakrývaly jeho prsa, z náprsní kapsy vynikalo dlouhé pouzdro na viržinky; doutníky ty, které měl od rána do večera v ústech (dožil se při tom ve zdraví 70ti let) a na exkursi byl nápadný svým širokým černým kloboukem, pod nímž byla ukryta jeho drobná postava. Uměl nádherně kresliti a v osobním styku byl, byť horlivý Němec, člověk dobrý a jemný. Než i na toto naše nadšení nebylo hleděno okem naprosto přátelským a pro dobrou vůli jsme v dalším roce zanechali

těchto našich návštěv na německé universitě. Plynula léta našich studií, ukončili jsme je, slavně se rozloučili s VILHELMEM, který odešel na první svoji stanici na gymnasium do Pelhřimova. Na večírku, na němž mu byl věnován znamenitý diplom, k němuž jsem použil předmluvy WAHLENBERGOVY Květeny Karpat, mluvě o končinách, kam má jíti, jako o kraji, který líčí ve své předmluvě WAHLENBERG. Velmi si mi později VILHELM stěžoval do nevůle a nespokojenosti občanů pelhřimovských, kterým svůj diplom ukazoval, neboť nechtěli platiti za obyvatele „terrae inhospitabilis“, jak jsem žertem po vzoru Wahlenbergově v diplomu kraj ten označil. Odešel jsem na Moravu do Olomouce a v dalších letech zůstali jsme přáteli a naše vzpomínky na doby studií, doby plné nadšení, vzpomínky na první úspěchy a neúspěchy a „zneuznání“ byly často předmětem rozhovoru v dalších letech, kdy jsme se setkávali při návštěvách, kongresech a společných exkursích.

Vilhelm byl dobrý přítel, znamenitý organisátor spolkový, účinný pomocník v každé dobré věci a všichni, kdož ho znali, budou ho se mnou vzpomínati s vděčnou pamětí.
